

Holocene grondwaterspiegel indicatoren voor de Nederlandse kustvlakte

K. de Wit¹, R. S. W. van de Wal^{1,2}, K. M. Cohen¹

¹:Departement Fysische Geografie, Universiteit Utrecht, ²: Instituut voor Marien en Atmosferisch Onderzoek Utrecht (IMAU), Universiteit Utrecht

Introductie

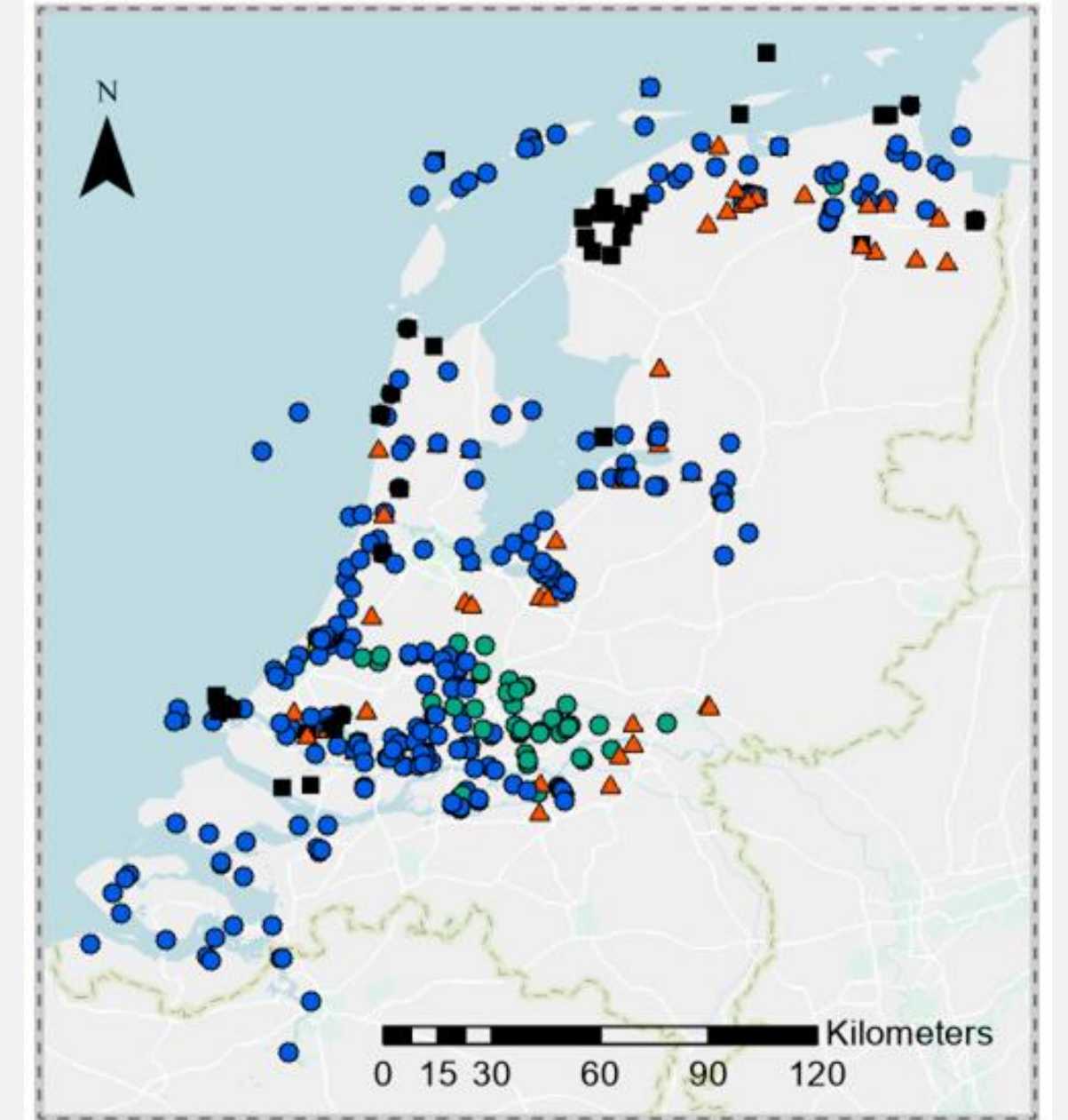
Nederland ervaart diverse vormen van langdurige natuurlijke bodemdaling. Zowel glacio-isostatische daling (GIA) en het zakken van het Noordzeebekken dragen hier aan bij^[1,2]. Het is lastig deze componenten van diepere bodemdaling te isoleren omdat:

- De relatieve bijdrage van beide componenten niet goed bekend
- Beide processen werken op een vergelijkbare temporele en ruimtelijke schaal
- De bodemdaling veroorzaakt door beide processen is van een vergelijkbare orde van grootte

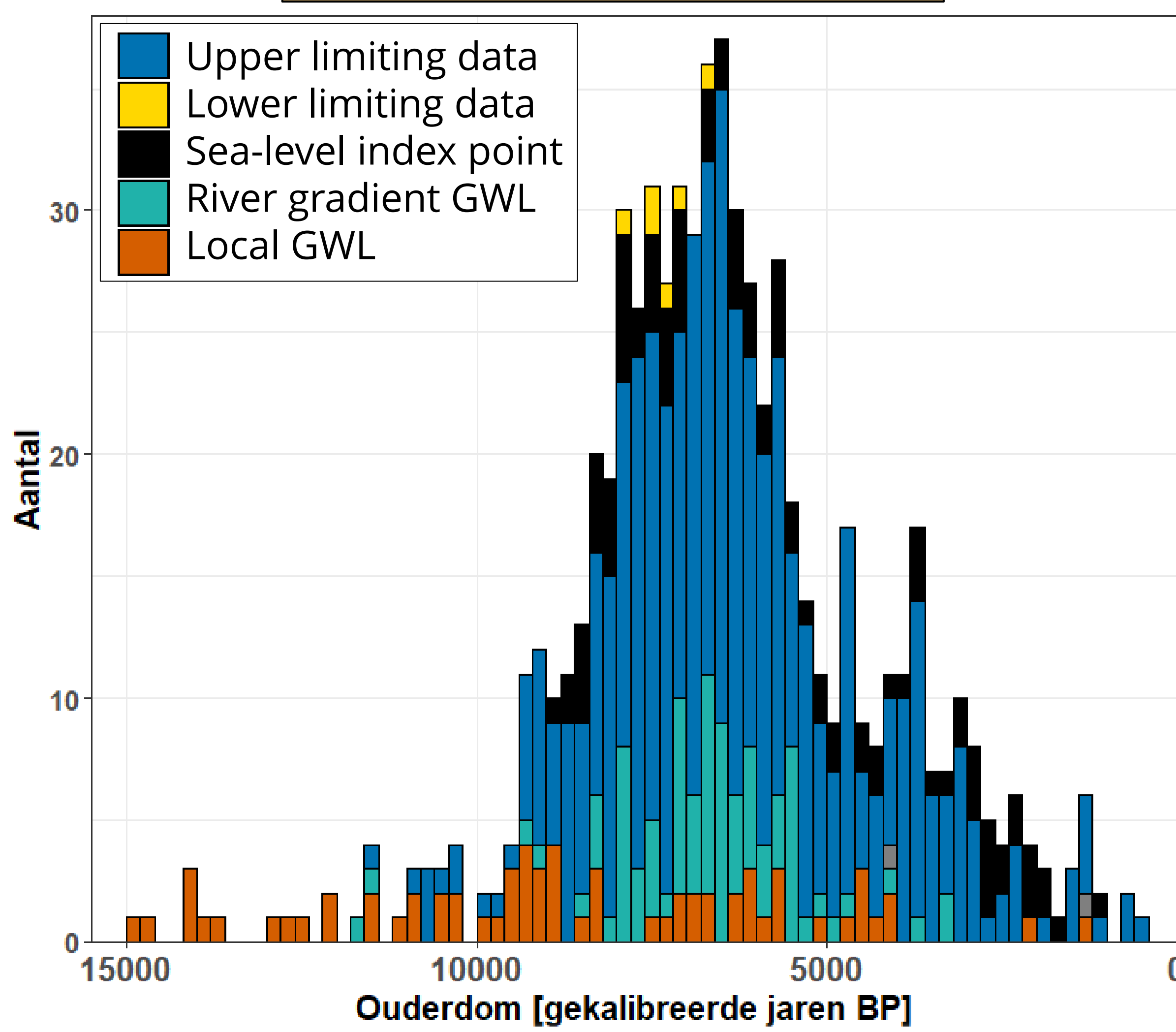
Grondwaterpuntjes: ¹⁴C-gedateerd basisveen

In deze studie maken we gebruik van geologische observaties, zoals basisveen lagen, om paleo-grondwaterstanden te reconstrueren. De huidige dataset bestaat uit >700 observaties van diverse grondwaterstand indicatoren van verschillende bronnen.

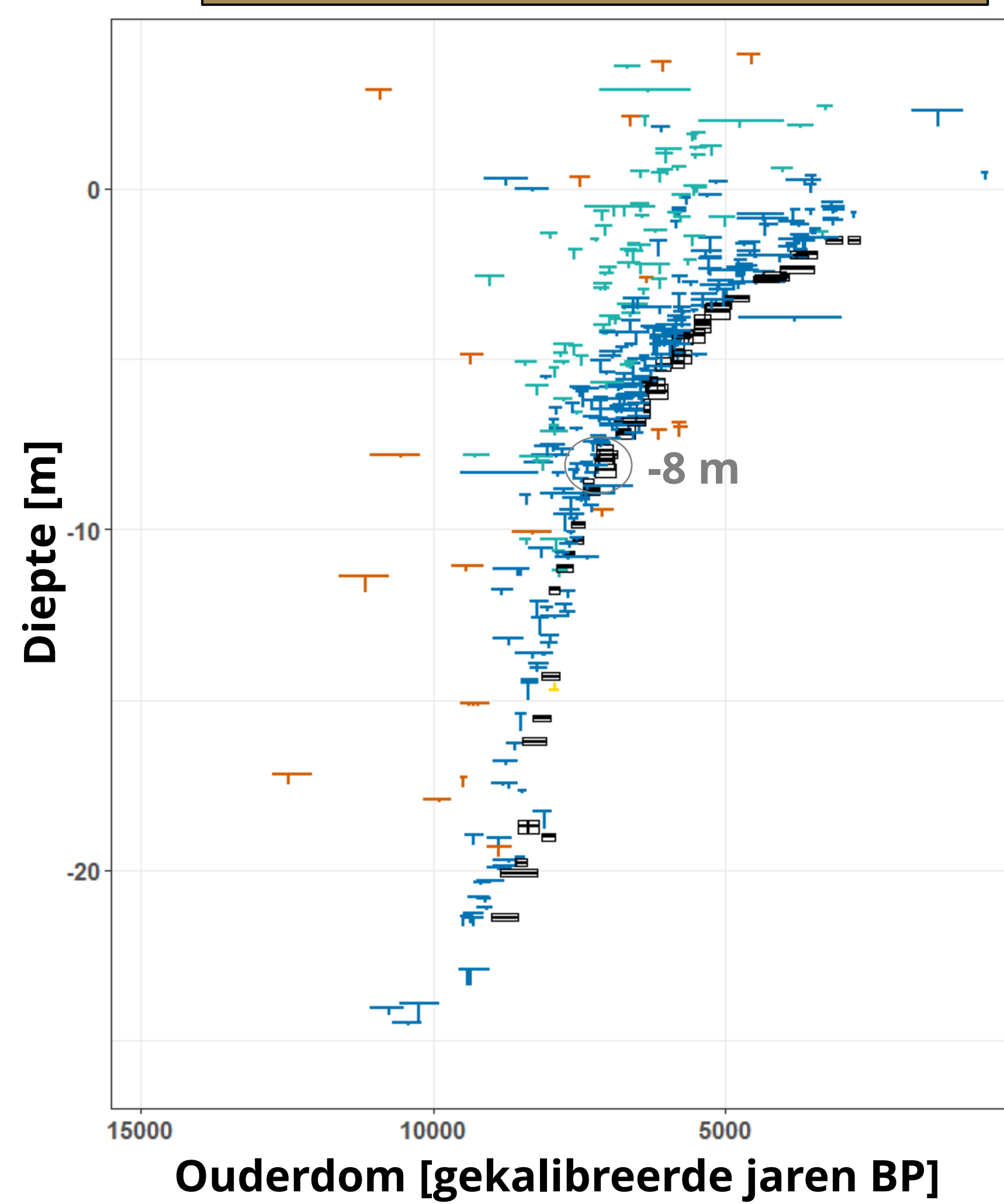
Door de huidige diepte van deze grondwater indicatoren in ondergrond te reconstrueren, wordt de relatieve grondwaterspiegelstijging in de Nederlandse kustvlakte duidelijk

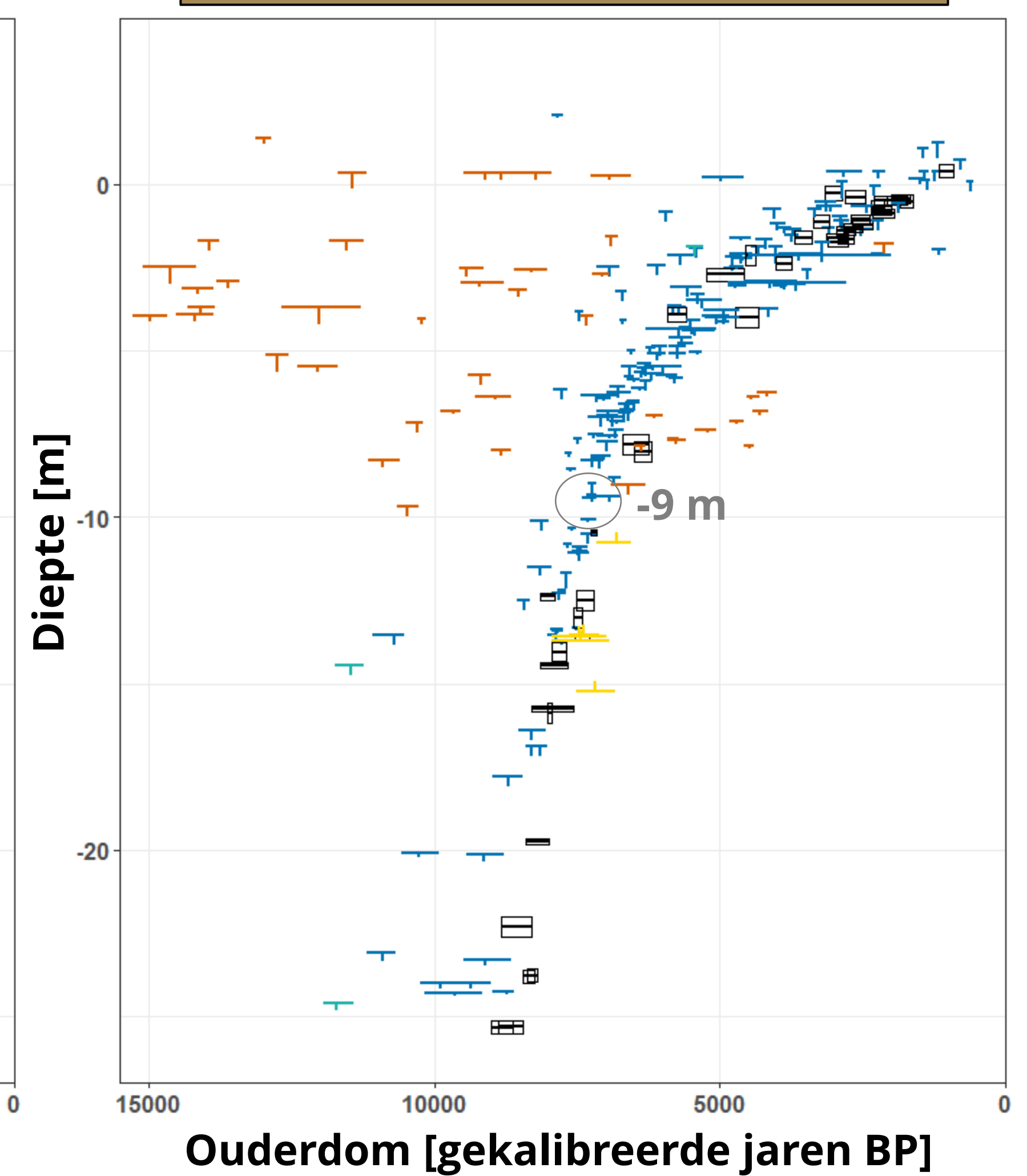
Alles

Zuid-Nederland

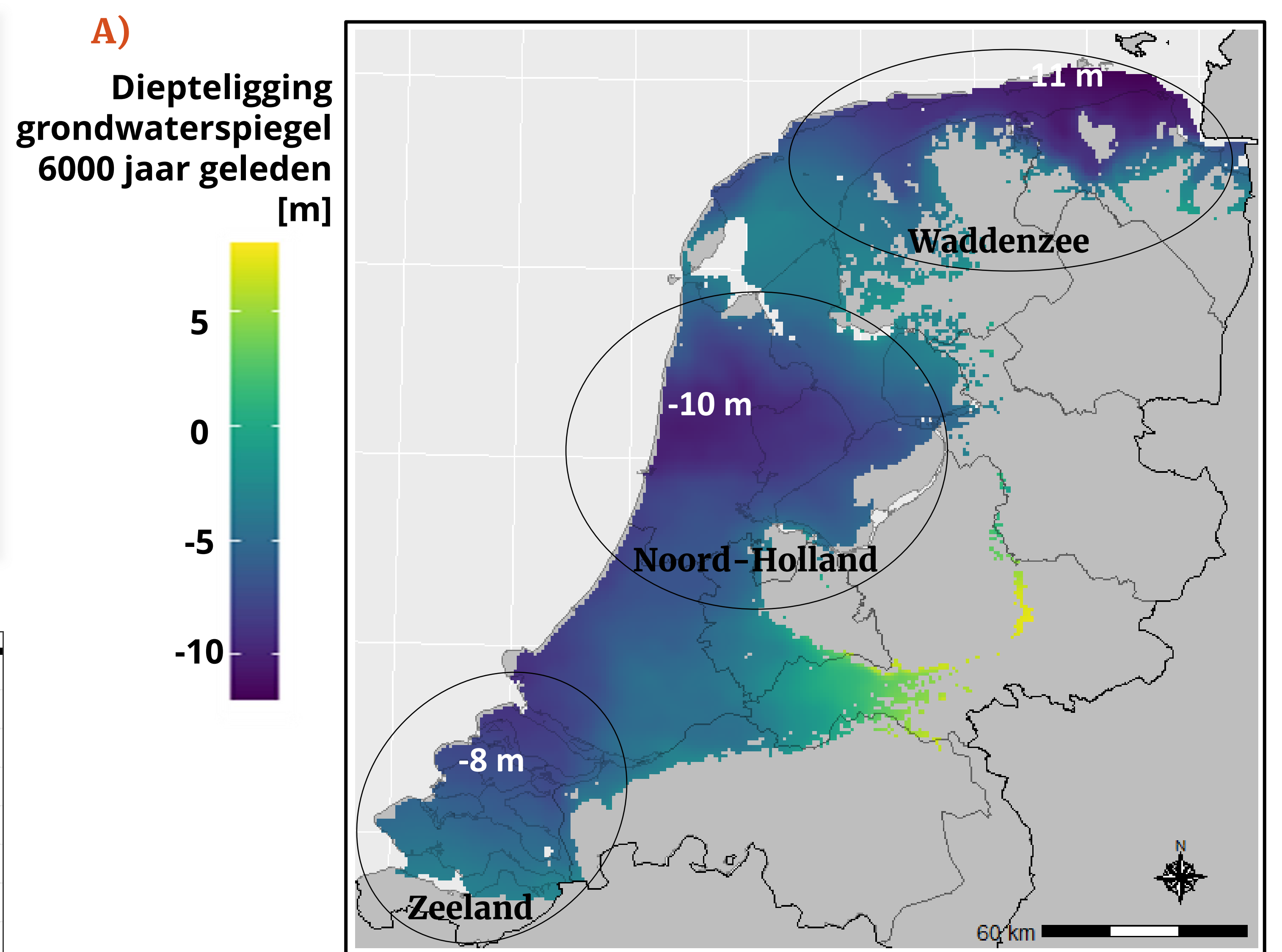
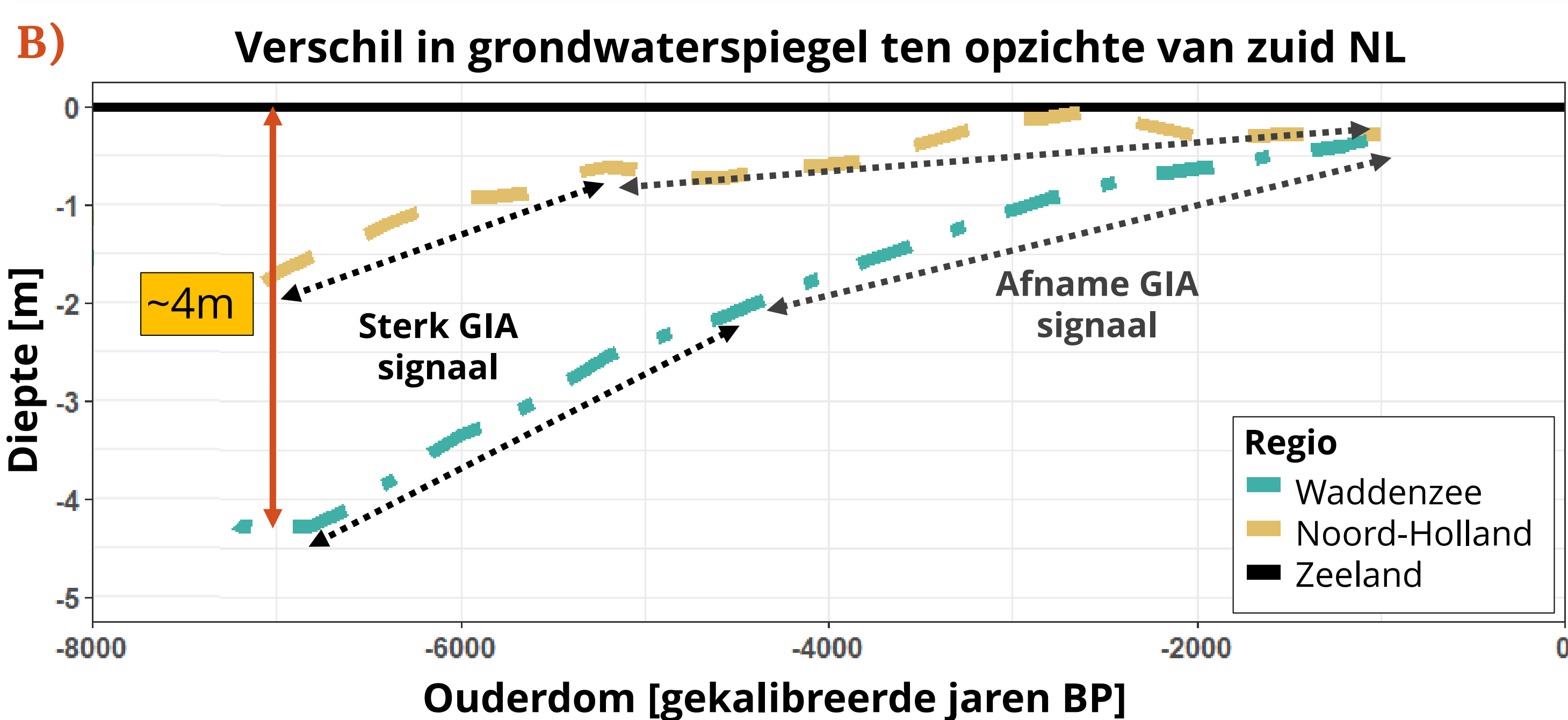
Noord-Nederland

Figuur 1 Overzicht van de grondwaterindicatoren dataset voor Nederland, gecategoriseerd op basis van type indicator. De rechter figuren geven de huidige diepteligging van de verschillende indicatoren door de tijd voor Zuid-, en Noord-Nederland.

Take-home messages

- Data-driven aanpak voor het reconstrueren van lange termijn natuurlijke bodemdaling
- Trend van noordoost naar zuidwest: tot 4 m verschil in het Midden Holocene
- Duidelijke afname in GIA signaal in het Laat-Holocene
→ Overgebleven GIA signaal van vergelijkbare orde grootte als het zinken van het Noordzee bekken in het noordwesten van de Nederlandse kustvlakte

Figuur 2 A) Geïnterpoleerde grondwaterspiegel op 6000 gekalibreerde jaren BP. **B)** Verschil in geïnterpoleerde grondwaterspiegel van de Waddenzee en Noord Holland ten opzichte van de regio Zeeland.

Referenties

1. Vink, A., et al. (2007). Holocene relative sea-level change, isostatic subsidence and the radial viscosity structure of the mantle of northwest Europe (Belgium, the Netherlands, Germany, southern North Sea). *QSR*.
2. Kooi, H., Johnston, P., Lambeck, K., Smither, C., & Molendijk, R. (1998). Geological causes of recent (~ 100 yr) vertical land movement in the Netherlands. *Tectonophysics*, 299(4), 297-316.